

25. 7. 2001

Veźměte, prosĭme, na vědomĭ, Źe text ělĀnku odpovĭdĀ platně prĀvnĭ ůpravě ke dni publikace.

Firmware mobilnĭch telefonů z pohledu prĀvnĭho řĀdu ĀR

Nenĭ tomu tak dĀvno, co mobilnĭ telefon spolu s mnoha dalĭшими drobnostmi, kterě dnes považujeme za samozřejmost, byl souěstĭ jen těch nejodvĀŹnějĭch vizĭ pŕetechnizovaně budoucnosti. Proto takě prĀvě prĀvnĭ problematika souvisejĭcĭ s modernĭmi a dynamicky se vyvĭjejĭcĭmi technologiemi mnohdy odhalĭ mĭsta prĀvnĭch norem, kterĀ pŕed nedĀvnem jeĚtě plně pokrĭvala celou danou oblast, dnes vĖak zejĭ mezerami a nebo naopak nabĭzejĭ nejednoznaěnĭ vĭklad.

Nenĭ tomu tak dĀvno, co mobilnĭ telefon spolu s mnoha dalĭшими drobnostmi, kterě dnes považujeme za samozřejmost, byl souěstĭ jen těch nejodvĀŹnějĭch vizĭ pŕetechnizovaně budoucnosti. Proto takě prĀvě prĀvnĭ problematika souvisejĭcĭ s modernĭmi a dynamicky se vyvĭjejĭcĭmi technologiemi mnohdy odhalĭ mĭsta prĀvnĭch norem, kterĀ pŕed nedĀvnem jeĚtě plně pokrĭvala celou danou oblast, dnes vĖak zejĭ mezerami a nebo naopak nabĭzejĭ nejednoznaěnĭ vĭklad.

Zatĭmco elektronickĀ zaŕizenĭ pouŹivanĀ pŕed lěty vyuŹivala jen zĀkladnĭ elektronickě souěstky, dnes jsou ve stĀle větĭ mĭře nasazovĀny obvody podobně plnohodnotně vĭpoěetnĭ technice a to je takě pŕĭpad mobilnĭch telefonů. KaŹdĭ modernĭ mobilnĭ telefon obsahuje ve svĭch ůtrobĀch pamětĭ, ve kterě je zaznamenĀn jeho provoznĭ program (firmware). BěŹnĭ uŹivatel si tuto skuteěnost nemusĭ vŭbec uvědomit a pŕitom dokĀŹe zapnutĭm pŕĭstroje tento program spustit a v okamŹiku vypnutĭ zastavit.

Co je to tedy firmware? JednĀ se o posloupnost instrukĭ, kterĭmi se pŕĭsluĖně elektronickě zaŕizenĭ, v naĖem pŕĭpadě mobilnĭ telefon, po uvedení do provozu řĭdĭ. Firmware je nahrĀn do paměti jĭŹ ve vĭrobnĭm zĀvodu a je nedĭlnou souěstĭ takověho zaŕizenĭ. V mnohĭch pŕĭpadech ho lze nahradit novějĖĭm firmwarem, ale tato procedura je netriviĀlnĭ a větĖinou se jednĀ o ěinnost vyhrazenou odborněmu servisu. Jak se liĖĭ firmware od poěĭtaěověho programu? PŕedevĖĭm tĭm, Źe nenĭ urěen pro poěĭtaěe, ale pro zaŕizenĭ, kterĀ nejsou primĀrně urěena ke spouĖtěnĭ programů.

PrĀvnĭ řĀd naĖĭ země pojem firmware ve svĭch ustanovenĭch neuvĀdĭ a ani jej nedefinuje pod jinĭm nĀzvem. Firmware je nejbĭlŹe pojmu "poěĭtaěovĭ program". PrĀva vztahujĭcĭ se k poěĭtaěovĭm programům jsou zahrnuta do pŕĭsobnosti autorskěho zĀkona (zĀkon o prĀvu autorskěm, o prĀvech souvisejĭcĭch s prĀvem autorskĭm a o změně některĭch zĀkonů 121/2000 Sb. - pokud nebude uvedeno dĀle jinak, budu hovoŕit o ustanovenĭch tohoto zĀkona.). MůŹeme firmware posuzovat podle ustanovenĭ poěĭtaěovĭch programech?

Vzhledem k tomu, Źe nemĀme v naĖĭ zemi legĀlnĭ definici pojmu "poěĭtaěovĭ program" bude nutně ji hledat jinde a to pŕedevĖĭm ve vĭznamu uvedeněho slovnĭho spojenĭ. Program je posloupnost instrukĭ, kterě dokĀŹe daně zaŕizenĭ vykonat a to buĖ pŕĭmo, nebo v souěinnosti s jinĭm programem. Tyto pŕedpoklady splŹuje takě firmware. Jinak tomu je, pokud pŕihlědneme k pojmu "poěĭtaěovĭ", neboŹ ten blĭŹe specifikuje zmiŹovaně zaŕizenĭ. Co je to vlastně poěĭtaě? Lze mobilnĭ telefon považovat za poěĭtaě? Odpovědi na tyto otĀzky by mohly bĭt samostatnou pracĭ, neboŹ na ně v souěasnosti nelze jednoznaěně odpověĖet a judikatura zasahujĭcĭ pŕĭmo do těto oblasti je nulovĀ. Je moŹně tvrdit, Źe poěĭtaě je zaŕizenĭ urěeně k vykonĀvĀnĭ programů, tedy jeho znakem je jĭstĀ univerzĀlnost. Mobilnĭ telefon je naopak zaŕizenĭ jednoůelově - umoŹŹuje jednotlivěm vyuŹĭvat

služeb příslušné mobilní sítě. Jistě je možné argumentovat tím, že mobilní telefon umožňuje také spouštět programy a to ve formě tzv. SIM- toolkit aplikací (jsou u nás známé především jako bankovní aplikace v mobilním telefonu). V tomto případě však budeme spíše hovořit o úpravě funkcí mobilního telefonu, neboť nahrání takové aplikace na SIM kartu není triviální záležitost.

Pokud bychom neposuzovali firmware podle ustanovení hovořících o počítačovém programu (na základě §2 odst. 2), museli bychom zvážit použití obecného ustanovení o díle v §2 odst. 1. Toto ustanovení je vzhledem k tomu, že se nevztahuje na počítačové programy - a tomu odpovídá jeho charakter, pro náš účel poněkud nevhodné.

Přesto se domnívám, že se Autorský zákon na firmware vztahuje. Pokud totiž zákonodárce uznal, že je třeba chránit práva k počítačovým programům, tedy jisté hodnoty, které svou prací programátor vytváří, bylo by nepřiměřené předpokládat, že výsledek stejné činnosti, avšak určený nikoliv pro počítače, ale pro mobilní telefony je takovými ustanoveními nedotčen. Taková úvaha je možná také díky neexistenci legální definice pojmu "počítačový program". Náš případ je jen jedním z příkladů, které ukazují, že strohý verbální výklad pojmu "počítačový program" by mohl vést k nepřiměřenosti zákonné úpravy. Mohu uvést jiný příklad: Lednička připojená k internetu, obsahující aplikaci, která objednává potraviny, jejichž stav je podlimitní a zprostředkovává další služby spojené s činností ledničky, není jistě zařízení, které by bylo označováno pojmem počítač, ale přesto bude třeba práva k softwaru takové ledničky chránit. To je v našem právním řádu především úkolem Autorského zákona.

V tomto článku jsem se snažil naznačit možnou právní cestu k přístupu k pojmu "firmware mobilního telefonu". Tato problematika velmi úzce souvisí s neautorizovaným servisem těchto zařízení, neboť při takových činnostech je často "přehráván" firmware jiným, novějším, který obsahuje mnohdy také nové funkce a který je často získáván různými "neoficiálními" cestami.

Musím však zdůraznit, že výše uvedené úvahy měly pouze naznačit možný výklad zákona, který bohužel nemohu podepřít žádnou judikaturou, neboť neexistuje. Je to mj. následkem toho, že většina výrobců mobilních telefonů se chová, jako by firmware obsažený ve svých zařízeních nepovažovali za jakkoliv hodnotný. Pokud si totiž majitel telefonu nechá provést nahrání novějšího firmwaru v některém z "autorizovaných servisů", zaplatí pouze za provedenou práci a nikde není zmíněna hodnota nahraného firmwaru a ani hodnotový rozdíl mezi původním a nahraným.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Průlomový postup Ústavního soudu ve věci práva na zákonného soudce a spravedlivý proces](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - DUBEN 2026](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [10 otázek pro ... Jana Jiráčka](#)